

Carduus (Bodlák)

čeleď: Asteraceae

Roste v Evropě, Asii, Austrálii a Africe. Stonek bývá ostnitý a křídlatý. Střídavé přisedlé listy bývají peřenoklané, peřenolaločnatého nebo peřenosečného, ostře ostnitě zakončené. Kvete v kulovitých úbořech růžovými nebo růžovofialovými květy. Plodem je nažka s jednoduchým chmýrem.

Množí se semeny.

Carduus acanthocephalus

Carduus acanthoides (Bodlák obecný)

synonyma: *C. axillaris*, *C. camporum*, *C. fortior*, *C. microcephalus*, *C. murfatlari*, *C. polyacanthos*, *C. polyanthemos*, *C. ruderalis*, *C. velebiticus*

oblasti: Britská Kolumbie, Connecticut, Česká republika, Delaware, Idaho, Illinois, Iowa, Itálie, Jižní Dakota, Kalifornie, Kansas, Kazachstán, Kentucky, Kolorado, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Montana, Nebraska, Německo, New Jersey, New York, Nové Mexiko, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Oklahoma, Ontario, Pennsylvania, Polsko, Quebec, Rhode Island, Severní Dakota, Severní Karolína, Švýcarsko, Texas, Vermont, Virginie, Washington, Wisconsin, Wyoming, Západní Virginie

Pochází z Evropy a Asie, zavlečený byl do Severní Ameriky. Patří mezi dvouletky. V prvním roce vytváří pouze přízemní růžici. Dorůstá výšky 0,3 - 1,5 (i 2)m. Stonek je tuhý, ostnitý (4 - 7mm dlouhé osténky), mírně točitý, může být i ochlupený a v horní polovině je větvený. Střídavé přisedlé listy jsou také ostnité (ostny dlouhé i přes 5mm), tvarově velmi podobné stonku, peřenolaločnatého až peřenosečného tvaru a max. jen řídce ochlupené. Vytvářejí i přízemní růžici, kde dosahují délky až 40cm a šířky 10cm. Na stonku jsou pak menší, dlouhé 6 - 12cm a široké 2 - 4,5cm. Kvete červenými až růžovočervenofialovými květy v kulovitém úboru s vejčitým (2 -) 2,5 - 3,5cm dlouhým zelenavým zákrovem, na každé větvi 1ks, zákrovní listeny hrotité a krátce osténkaté. Plodem je nažka s 1cm chmýrem.

Vyhovují mu pole, rumiště, okraje cest, atp. Půda by měla být lehčí, mírně vlhká a bohatá na dusík.

Množí se semeny.

Carduus acicularis

synonyma: *C. bicolor*, *C. neglectus*

oblasti: Itálie

Carduus adpressus

Carduus affinis

oblasti: Itálie

Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. affinis - endemit Itálie
- subsp. brutius - endemit Itálie

Carduus afromontanus

Carduus albescens

Carduus amarus

Carduus arvensis

oblasti: Írán, Kazachstán, Tchang-šan

Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. arvensis
- subsp. cinereus

Carduus arvensis

Carduus arvensis

oblasti: Itálie

Carduus arvensis

Carduus arvensis

Carduus arvensis

Carduus arvensis

synonyma: Centaurea benedicta

Carduus arvensis

oblasti: Andalusie

Patří mezi jednoletky. Dorůstá výšky (0,15 -) 0,2 - 1,5m. Listy jsou střídavé, peřenosečné až peřenolaločné s 5 - 7mi páry segmentů. Květenství má průměr 0,6 - 1,2cm a vlastní květy mají

trubku délky 4,5 - 7,5mm. Plodem je nažka délky 3,5 - 3,8mm s chmýrem délky 1,2 - 1,6cm.

Carduus bourgaei

oblasti: Katalánsko

Carduus brunneri

Carduus budaianus

Carduus calabricus

Carduus camplonensis

Carduus candicans

Carduus cantabricus

Carduus carduelis

synonyma: *Arctium carduelis*

oblasti: Itálie

Carduus carlinaefolius

Carduus carlinoides

oblasti: Andalusie, Katalánsko, Pyreneje

Patří mezi endemity Pyrenejí a mezi trvalky. Dorůstá výšky 20 - 50cm. Lodyha je větvená u báze, je bíle ochlupená a bohatě ostnitá. Listy vytvářejí přízemní růžici. Mají peřenosečný tvar s dlouhými ostny. Kvete růžovými květy v úborech o průměru 2cm. Plodem je nažka s chmýrem. Existuje vnitrodruhový taxon:

- subsp. *hispanicus* - výška 15 - 50cm; listy střídavé, peřenosečné až peřenolaločné s 11 - 20ti páry segmentů; květenství má v průměru 1 - 1,5cm, vlastní květy mají trubku délky 5 - 6,5mm; plodem je nažka délky 4,7 - 6mm s chmýrem délky 1,5 - 1,8cm

Carduus carpetanus

Carduus cephalanthus

oblasti: Itálie

Carduus chamaecephalus

oblasti: Afrika

Pochází z Afriky.

Carduus chevallieri

Carduus chrysacanthus

oblasti: Itálie

Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. chrysacanthus
- subsp. hispanicus

Carduus clavulatus

Carduus collinus (Bodlák chlumní)

oblasti: Itálie, Polsko, Ukrajina, V Karpaty

Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. collinus (Bodlák chlumní pravý)
- subsp. cylindricus

Carduus conjugens

Carduus conrathii

Carduus corymbosus

oblasti: Itálie

Patří mezi endemity Itálie.

Carduus crispus (Bodlák kadeřavý)

synonyma: *C. agrestis*, *C. crispus* subsp. *agrestis*, *C. incanus*, *C. personata* subsp. *agrestis*

oblasti: Arkansas, Asie, Britská Kolumbie, Connecticut, Česká republika, Illinois, Iowa, Itálie, Katalánsko, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Missouri, Německo, New Jersey, New York, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Pennsylvania, Polsko, Quebec, Rhode Island, Severní Dakota, Švýcarsko, Vermont, Virginie, Západní Virginie

Pochází z Evropy a Asie. Patří mezi dvouletky až víceletky. Dorůstá výšky (0,3 -) 0,6 - 2 (i 3)m. Stonek i listy jsou měkce ostnité až brvité, stonek navíc křídlatý, křehký a lámavý. Listy jsou peřenolaločnaté až peřenosečné, ostnité, spodní strana je plstnatá a lodyžní v obrysu eliptické až kopinaté. Kvete růžovofialovými květy v kulovitých úbolech seskupených do hroznovitého 2 - 5tičetného květenství na stopce délky až 2cm, zákrov je kratší než květ, vnější listeny odstávají a jsou zpětně zahnuté, červenofialové (i bělavé) a mají 1/2 délku. Plodem je nažka s chmýrem. Výtažek z této rostliny má protirakovinné účinky. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. *crispus* (Bodlák kadeřavý pravý)
- subsp. *multiflorus*
- subsp. *occidentalis*

Vyhovují mu vlhké půdy bohaté na živiny v lesích nebo loukách v blízkosti vody v polostínu nebo stínu.

Množí se semeny.

Carduus dahuricus

Carduus defloratus (Bodlák sivý)

oblasti: Alpy, Itálie, Katalánsko, Německo, Polsko, Rakousko, Švýcarsko

Dorůstá výšky 0,6 - 1,2m. Kvete růžovofialovými květy. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. *argemone*
- subsp. *carlinifolius*
- subsp. *defloratus* (Bodlák sivý pravý)
- subsp. *glaucusc*
- subsp. *medius*
- subsp. *pau*
- subsp. *rhaeticus*
- subsp. *summanus*
- subsp. *tridentinus*

Carduus dubius

Carduus edelbergii

Carduus estivali

Carduus euboicus

Carduus fallax

Carduus fasciculiflorus

oblasti: Itálie

Patří mezi endemity Itálie.

Carduus fissurae

Carduus flaccidum

Carduus getulus

oblasti: Írán

Carduus gilloti

Carduus grassensis

Carduus grenieri

Carduus hamulosus

oblasti: Írán

Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. hystrix
- subsp. stenocephalus

Carduus hohenackeri

Carduus ibicensis

Carduus intercedens

Carduus jordanii

Carduus juratzkae

Carduus keniensis (Bodlák keňský)

oblasti: Keňa

Patří mezi endemity Keni.

Carduus kernerii (Bodlák Kernerův)

oblasti: Ukrajina, V Karpaty

Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. kernerii
- subsp. lobulatiformis
- subsp. scardicus

Carduus kirghisicus

Carduus kumaunensis

Carduus lanuginosus

Carduus leptacanthus

Carduus leptcephalus

Carduus leptocladus

Carduus leridanus

Carduus lesurinus

Carduus litigiosus

oblasti: Itálie

Carduus lobulatus

Carduus loreti

Carduus lusitanicus

Carduus macracanthus

Carduus majellensis

Carduus malyi

Carduus maritimum

Carduus martinezii

Carduus membranaceus

oblasti: Itálie

Patří mezi endemity Itálie.

Carduus meonanthus

oblasti: Andalusie

Existuje vnitrodruhový taxon:

- subsp. valentinus - jednoletka; výška (0,15 -) 0,2 - 1m; listy střídavé, peřenosečné až peřenolaločné s 8 - 10ti páry segmentů; květenství průměru 0,8 - 1,2cm, vlastní květy mají trubku délky 7 - 7,5mm; plodem je nažka délky 3,5 - 3,8mm s chmýrem délky 1,3 - 1,5cm

Carduus meratii

Carduus merxmuelleri

Carduus micropterus

Carduus millefolius

Carduus modestii

Carduus myriacanthus

oblasti: Andalusie

Patří mezi jednoletky. Dorůstá výšky (0,15 -) 0,2 - 1m. Listy jsou střídavé, peřenolaločné až peřenosečné s 8 - 12ti páry segmentů. Květenství má průměr 0,9 - 1,4cm a vlastní květy mají trubku délky 7,5 - 9mm. Plodem je nažka délky 4,5 - 5mm s chmýrem délky 1,4 - 1,7cm.

Carduus naegelii

Carduus nawaschinii

Carduus nervosus

Carduus nigrescens

oblasti: Albánie, Bosna a Hercegovina, Chorvatsko, Černá Hora, Itálie, Katalánsko, Kosovo, Makedonie, Řecko, Sicílie, Slovinsko, Srbsko, Turecko

Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. assoi
- subsp. australis/C. australis
- subsp. hispanicus
- subsp. vivariensis

Carduus novorossicus

Carduus nutans (Bodlák nicí)

synonyma: C. macrocephalus, C. macrolepis, C. nutans subsp. leiophyllus, C. nutans subsp. macrocephalus, C. nutans subsp. macrolepis, C. nutans var. leiophyllus, C. nutans var. macrocephalus, C. nutans var. vestitus

oblasti: Alabama, Alberta, Andalusie, Apeniny, Arizona, Arkansas, Britská Kolumbie, Connecticut, Česká republika, Delaware, Georgia, Idaho, Illinois, Indiana, Iowa, Jižní Dakota, Jižní Karolína, Kalifornie, Kansas, Katalánsko, Kazachstán, Kentucky, Kolorado, Louisiana, Manitoba, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Montana, Nebraska, Německo, Nevada, New Hampshire, New Jersey, New York, Newfoundland, Nové Mexiko, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Oklahoma, Ontario, Oregon, Pennsylvania, Polsko, Quebec, Rhode Island, Saskatchewan, Severní Dakota, Severní Karolína, Střední Itálie, Švýcarsko, Ťan-šan, Tennessee, Texas, Utah, Virginie, Washington, Wisconsin, Wyoming, Západní Virginie

Pochází z Evropy. Patří mezi dvouletky. Dorůstá výšky 0,3 - 1 (i 1,5)m. Střídavé přisedlé listy jsou

peřenoklané, ostnité. Vytvářejí i přízemní růžici, kde dosahují délek 30 - 60cm. Kvete růžovými květy v kulovitých úborech o průměru (3 -) 3,5 - 6 (i 7)cm na nekřídlaté převíslé stopce, prostřední zákrovní listeny jsou vejčité, mírně uprostřed zúžené, následně se rozšiřující a na vrcholu ostnkatý. Plodem je nažka s chmýrem. Jediný květ jich dokáže vyprodukovat až 1200ks. Patří mezi ohrožené druhy C4. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. *alpicola*
- subsp. *granatensis*/C. *granatensis* - dvouletka; výška 0,15 - 1m; listy střídavé, peřenosečné s 6 - 10ti páry laloků; květenství velikosti (2 -) 2,5 - 4,5 (i 5)cm; nažky dlouhé 4,5 - 6mm s chmýrem délky 1,9 - 2,7cm
- subsp. *leiophyllus*
- subsp. *macrocephalus*
- subsp. *maurus*
- subsp. *micorpterus*
- subsp. *numidicus*
- subsp. *nutans* (Bodlák nicí pravý)
- subsp. *perspinosus* - endemit Itálie
- subsp. *platylepis*
- subsp. *platypus*
- subsp. *scabrisquamus*
- subsp. *siculus* - endemit Itálie
- subsp. *subacaulis*
- subsp. *taygeteus*

Vyhovují mu kamenité, písčité nebo štěrkové půdy, okraje cest, náspy, atp.

Množí se semeny.

Carduus nyassanus

Carduus occidentalis

Carduus olympicus

Carduus onopordioides

oblasti: Írán

Carduus onopyxos

Carduus pancicii

Carduus peisonis

Carduus personata (Bodlák lopuchovitý)

synonyma: *Arctium personata*, *C. arctioides*, *C. simplicifolius*, *Cirsium lappaceum*

oblasti: Alpy, Česká republika, Írán, Itálie, Karpaty, Německo, Polsko, Slovensko, Švýcarsko

Pochází ze úpatí hor střední a jižní Evropy. Patří mezi trvalky (i dvouletky). Dorůstá výšky 0,6 - 1,2 (i 2)m. Kořeny sahají hluboko. Stonek je jemně ostnitý, křídlatý a v horní 1/2 větvený. Střídavé přisedlé řídke listy jsou kožovité, mají peřenosečný tvar při bázi, lodyžní jsou pak vejčité, nedělené s ostnitými okraji a báze zakulacené nebo poloobjímavá. Kvete tmavě růžovofialovými (i bílými) květy v krátce stopkatých kulovitých úborech po 2 - 5ti ks na max. krátkoučkém stopce, zákrov je dlouhý do 2,5cm s načervenalými listeny a vnější listeny mají pouze 2/3 délku. Plodem je nažka s rezavým chmýrem. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. *albidus*
- var. *ferox*
- subsp. *personata* (Bodlák lopuchovitý pravý)
- var. *tomentosum*

Vyhovují mu vlhčí místa, okraje vody, lesů i horské oblasti s jílovitou půdou bohatou na živiny.

Carduus poliochrus

Carduus puechii

oblasti: Itálie

Carduus pycnocephalus

oblasti: Alabama, Alžírsko, Andalusie, Arkansas, Arménie, Ázerbájdžán, Baleáry, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Chorvatsko, Černá Hora, Egypt, Francie, Gruzie, Havajské ostrovy, Idaho, Írán, Itálie, Izrael, Jižní Karolína, Jordánsko, JZ Rusko, Kalifornie, Katalánsko, Korsika, Kréta, Krym, Kypr, Libanon, Libye, Makaronésie, Makedonie, Maroko, Moldávie, New York, Oregon, Řecko, Sardínie, Sicílie, Sinajský poloostrov, Slovinsko, Sýrie, Švýcarsko, Texas, Tunisko, Turecko, Ukrajina, Washington, Z Rusko

Patří mezi jednoletky nebo dvouletky. Pochází ze středozeší a Asie. Dorůstá výšky (0,15 -) 0,2 - 1,3 (i 2)m. Může být mírně ochlupený. Střídavé listy mají peřenoklaný tvar s ostny. V přízemní růžici dosahují délky 10 - 15cm. Kvete růžovofialovými květy v kulovitém úboru o průměru 0,6 - 1,2cm. Plodem je nažka délky 4,2 - 5mm s chmýrem délky 1,2 - 1,8cm. Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. *albidus*
- subsp. *cinereus*
- subsp. *intermedius* - endemit Itálie
- subsp. *marmoratus*
- subsp. *pycnocephalus*

Množí se semeny.

Carduus ramosissimus

Carduus rechingerianus

Carduus rivasgodayanus

oblasti: Andalusie

Patří mezi jednoletky nebo dvouletky. Dorůstá výšky 0,5 - 1,5m. Listy vyrůstají střídavé, jsou peřenosečné s 10 - 12ti páry cípů. Květenství má v průměru 2 - 2,5cm a vlastní květy mají trubku délky 0,9 - 1cm. Plodem je nažka délky 4 - 5,5mm s chmýrem délky 1,8 - 2,3cm.

Carduus ruwenzoriensis

Carduus sardous

oblasti: Itálie

Patří mezi endemity Itálie.

Carduus schimperi

Carduus schulzeanus

Carduus seminudus

oblasti: Írán

Carduus sepincolus

Carduus septentrionalis

Carduus silvarum

Carduus solteszii

Carduus spachianus

Carduus squarrosus

oblasti: Makaronésie

Roste na Madeiře.

Carduus tenuiflorus

oblasti: Alžírsko, Andalusie, Baleáry, Belgie, Irsko, Itálie, Kalifornie, Katalánsko, Korsika, Makaronésie, Maroko, Německo, New Jersey, Nizozemí, Oregon, Pennsylvania, Portugalsko, Sardínie, Střední středozemí, Švýcarsko, Texas, Tunisko, Velká Británie, Washington

Pochází z Evropy a severní Afriky. Patří mezi jednoletky nebo dvouletky. Dorůstá výšky (0,15 -) 0,2 - 1,2 (i 2)m nebo i více. Listy jsou střídavé, mají hluboce peřenoklanný tvar s 4 - 6ti páry segmentů s dlouhými ostny. Kvete růžovořialovými květy s trubkou délky 4 - 5mm v kulovitém úboru o průměru 4 - 9mm. Plodem je nažka délky 3,7 - 4,5mm s chmýrem délky 1,2 - 1,5cm.

Vyhovují mu okraje cest, pole, atp.

Množí se semeny.

Carduus thoermeri

oblasti: Írán, Kazachstán, Queensland

Pochází z Austrálie. Existuje vnitrodruhový taxon:

- subsp. armenus

Carduus thracicus

Carduus tmoleus

Carduus transcaspicus

oblasti: Írán

Existují vnitrodruhové taxony:

- subsp. macrocephalus

- subsp. transcaspicus

Carduus turocensis

Carduus uncinatus

Carduus weizensis

Carduus x abruzzensis

Carduus x aragonensis

Carduus x conjugens

Carduus x cyrneus

Carduus x halanensis

Carduus x heteromorphus

Carduus x leptcephalus

Carduus x littoralis

Carduus x lobulatus

oblasti: Polsko

Carduus x mixtus

Carduus x moritzii

Carduus x nyaradyanus

Carduus x orthocephalus

oblasti: Ontario, Wisconsin

Carduus x pseudohamulosus

Carduus x semiperegrinus

Carduus x sepincola

Carduus x stangii

Carduus x vaillantii

Carduus x verlotii

Další informace:

<http://botanika.wendys.cz/kytky/K18.php>

<http://botanika.wendys.cz/kytky/K367.php>

<http://botany.cz/cs/carduus-acanthoides/>

http://hobby.idnes.cz/bodlak-kaderavy-carduus-crispus-dau-/herbar.asp?c=A090730_195303_herbar_kos

<http://kvetiny.atlasrostlin.cz/bodlak-nici>

<http://www.atlasbotani.eu/index.php?detail&cislo=2039>

<http://www.floracr.unas.cz/floraCR/bodlaknici.htm>

<http://www.floracr.unas.cz/floraCR/bodlakob.htm>

<https://www.rostliny.net/>